

Véleményem szerint

PACSAI LÁSZLÓ
a Tolna megyei
SZMT
Központi Könyvtár
igazgatója

elodázhatatlan feladat az ésszerű munkamegosztás megvalósítása a két nagy közművelődési könyvtári hálózat között, mert sem a tanácsi, sem a szakszervezeti hálózatnak nem bővülnek lehetőségei, nem javulnak tárgyi és működési feltételei. Szerencsére az együttműködésre való törekvés nem új keletű. Hadd hozzak rá példákat saját megyénkből: Tolnában már 1967-ben megkezdődött a közös fenntartású könyvtárak létrehozása. Szakszervezeti kezelésbe került például a dalmandi, majd 1971-ben a tolnai községi könyvtár. Az idők folyamán az is kiderült, hogy a közös fenntartásnak megvannak a gyenge pontjai: A nem fenntartó, hanem „csak” támogató szerv nem mindig érzi magáénak az intézményt, anyagilag és erkölcsileg is messze „alul” támogatja az olvasók szükségleteihez képest. A Tolnai Kulturális Intézmények Szakmaközi Egyesülésének könyvtára például, amely több funkciót is betölt, s ellátja Tolna nagyközség tízezer lakosát, valamint letéti ellátás formájában két-két társközség, üzem és általános iskola könyvtáráról gondoskodik, mindössze 50 ezer forintos könyvbeszerzési keretéből képtelen sokféle feladatának eleget tenni. A Dalmandi Községi Tanács is csak 10 ezer Ft-tal járul hozzá a 2400 lakosról gondoskodó könyvtár fenntartásához.

1984 június közepén a volt szekszárdi

SZMT-székház munkásművelődési otthonná való átalakításával lehetőség nyílt arra, hogy itt az SZMT Központi Könyvtára letéti típusú intézményt hozzon létre. A csaknem 100 m² alapterületű könyvtárba 7 ezer kötetet helyezett ki, s főhivatású könyvtárost alkalmazott, aki heti 5 alkalommal (szombaton délelőtt is), 23 órában áll az olvasók rendelkezésére. Tevékenysége szervesen kapcsolódik a megyei könyvtár által fenntartott 6 városi fiókkönyvtár munkájához, hatóköre kiterjed a lakótelepre, egy középiskolára, a szemben levő úttörőházat látogató gyermekekre, valamint a vonattal és busszal bejárókra is.

Szeretnénk, ha e példából kiderülne: napjainkban, amikor a szakszervezeti mozgalomban is erősödik a területpolitikai tevékenység, a közművelődésben szintén másképp kell dolgoznunk az együttműködésben. Túl kell lépünk a közös fenntartású könyvtárak létrehozására hozott rendelet keretein. A nagyüzemekkel nem rendelkező megyék központi könyvtárai vállaljanak nagyobb részt a város lakosságának könyvtári ellátásából, közös fenntartás nélkül is. Ez azokon a megyeszékhelyeken különösen indokoltnak látszik, ahol nem működik külön hálózatot fenntartó városi könyvtár. Az állami gazdaságok működési területén levő települések (puszták) könyvvéltását – akár „mozgóellátás” formájában is – szintén vállalhatná a szakszervezeti könyvtárhálózat. Természetesen az sincs kizárva, ami Vas megyében már gyakorlat, hogy az egy-egy városkörnyékhez tartozó üzemek letéti ellátását a városi könyvtár végezze. A megyén belüli módszertani tevékenységet is jobban össze kellene hangolnia a két hálózatnak. Erre a megyei könyvtárak alkalmasabbak létszámuk, szakfelügyeleti megbízatásuk alapján.

A megyék eltérő adottságai, lehetőségei miatt természetesen nem uniformizált eljárásokat javasolok, hanem ésszerű kísérleteket, amelyek eredményétől kellene függővé tenni a végleges döntéseket.